Minister
Zdrowia

RZP.050.26.2025.AB
Warszawa, 19 grudnia 2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek!
Odpowiadając na przekazane pismem z dnia 1 grudnia 2025 r., znak: BPS/043-46-1206/25, oświadczenie złożone przez Pana senatora Adama Bodnara podczas 46. posiedzenia Senatu RP w dniu 27 listopada 2025 r., dotyczące działań podejmowanych w celu zapewnienia dostępu do dopuszczalnych prawnie procedur przerwania ciąży, uprzejmie przekazuję następujące informacje i wyjaśnienia.

Ministerstwo Zdrowia w podejmowanych w rozważanym obszarze działaniach koncentruje się na zapewnieniu pacjentkom realnego dostępu do świadczeń gwarantowanych obejmujących przerwanie ciąży zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (zwanej dalej „ustawą o planowaniu rodziny"). Ustawa o planowaniu rodziny przewiduje, że „osobom objętym ubezpieczeniem społecznym i osobom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów do bezpłatnej opieki leczniczej przysługuje prawo do bezpłatnego przerwania ciąży w podmiotach leczniczych". Świadczenia gwarantowane związane z przerwaniem ciąży zostały uwzględnione w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra z dnia 22 listopada 2013 r. *w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego*. W świetle obowiązujących przepisów, w tym przede wszystkim rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015 r. *w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki* zdrowotnej wszystkie podmioty lecznicze (szpitale), które zawarły umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia, mają obowiązek udzielania świadczeń w nim przewidzianych – w pełnym zakresie i zgodnie z obowiązującym prawem. Podpisując umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, świadczeniodawca zobowiązuje się do realizacji wszystkich świadczeń określonych jako gwarantowane w stosownych rozporządzeniach wykonawczych do ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (w danym zakresie i rodzaju świadczeń, na jaki została zawarta umowa).
W celu zapewnienia pacjentkom dostępu do świadczeń zdrowotnych również w okolicznościach, w których lekarz powoła się na tzw. klauzulę sumienia, w 2024 r. znowelizowano przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Zmienione regulacje weszły w życie 30 maja 2024 r. W ich wyniku obecnie świadczeniodawca realizujący z Narodowego Funduszu Zdrowia umowę w rodzaju leczenie szpitalne w zakresie położnictwo

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

i ginekologia, w przypadkach, gdy przerwanie ciąży jest dopuszczalne przepisami prawa powszechnie obowiązującego, jest zobowiązany do wykonywania świadczeń przerwania ciąży w miejscu udzielania świadczeń, niezależnie od powołania się przez lekarza na tzw. klauzulę sumienia.
Niewykonanie ww. obowiązku skutkuje karą umowną w wysokości do 2% kwoty zobowiązania wynikającego z umowy za każde stwierdzone naruszenie. Niezależnie od tego, w przypadku naruszenia przywołanego obowiązku Prezes NFZ albo dyrektor oddziału wojewódzkiego NFZ może również rozwiązać umowę w części albo w całości, bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Ponadto, w dniu 30 sierpnia 2024 r. Ministerstwo Zdrowia przekazało dyrektorom szpitali, ordynatorom i kierownikom oddziałów dokument pn.: „Wytyczne w sprawie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących dostępu do procedury przerywania ciąży". Opracowany przez Ministerstwo Zdrowia dokument stanowi zestawienie obowiązujących przepisów prawnych odnoszących się do wskazanej w ich tytule materii, nie wprowadza nowych norm czy też regulacji. W dokumencie wyraźnie wskazano okoliczności, w których – zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu rodziny – możliwe jest przerwanie ciąży. Intencją opracowania ww. dokumentu było umożliwienie podmiotom leczniczym właściwego stosowania przepisów prawa w tym zakresie, a tym samym spowodowanie poprawy faktycznej dostępności do dopuszczalnej prawem procedury przerwania ciąży. To z kolei powinno zapewnić jednakowe i zgodne z prawem traktowanie kobiet, które chcą skorzystać z przysługującego im w tym zakresie prawa.
„Wytyczne w sprawie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących dostępu do procedury przerwania ciąży", zostały upowszechnione przez Narodowy Fundusz Zdrowia wśród świadczeniodawców realizujących z nim umowę w rodzaju leczenie szpitalne w zakresie położnictwo i ginekologia (za pośrednictwem SZOI/ Portal Świadczeniodawcy). Dokument ten został również zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia[1)].

Na straży prawidłowej realizacji kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia stoi sam Fundusz. Natomiast w przypadku nieprzestrzegania praw pacjenta przez podmioty lecznicze, w tym prawa pacjenta do świadczeń, konkretne działania podejmuje Rzecznik Paw Pacjenta.
Rzecznik Praw Pacjenta sygnalizuje, że z jego obserwacji wynika, że wprowadzone przez Ministra Zdrowia:
- nowelizacja z 30 maja 2024 r. przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej;
- oraz Wytyczne w sprawie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących dostępu do procedury przerwania ciąży

w sposób znaczący ułatwiły pacjentkom dostęp do tego rodzaju świadczeń, co skutkuje zmniejszoną liczbą sygnałów od pacjentek

Znajduje to również odzwierciedlenie w liczbie przeprowadzonych procedur przerwania ciąży. Należy przy tym zaznaczyć, że dane na temat wykonywanych w Polsce procedur przerwania ciąży są gromadzone w oparciu o sprawozdania opracowywane w związku z realizacją Programu badań statystycznych statystyki publicznej na dany rok, uchwalanego corocznie przez Radę Ministrów (ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej). Zgodnie z Programem badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2025, termin zamknięcia okresu sprawozdawczego w rozważanym zakresie z danymi ostatecznymi za rok 2025 przypada we wrześniu 2026 r.

[1] https://www.gov.pl/web/zdrowie/wytyczne-dla-lekarzy-i-podmiotow-leczniczych-ws-dostepu-do-procedury-przerwania-ciazy

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Obecnie ostatnimi dostępnymi w tym zakresie danymi są dane za 2024 r., które obrazuje poniższa tabela.

Województwo	Procedury przerwania ciąży przeprowadzone w 2024 r.		
	Razem	w przypadku, gdy ciąża stanowiła zagrożenie dla życia lub zdrowia kobiety ciężarnej	w przypadku, gdy zachodziło uzasadnione podejrzenie, że ciąża powstała w wyniku czynu zabronionego
DOLNOŚLĄSKIE	182	182	0
KUJAWSKO-POMORSKIE	35	35	0
LUBELSKIE	12	12	0
LUBUSKIE	13	13	0
ŁÓDZKIE	32	32	0
MAŁOPOLSKIE	76	76	0
MAZOWIECKIE	279	279	0
OPOLSKIE	16	16	0
PODKARPACKIE	22	22	0
PODLASKIE	11	11	0
POMORSKIE	71	69	2
ŚLĄSKIE	55	55	0
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0	0	0
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	14	14	0
WIELKOPOLSKIE	44	43	1
ZACHODNIOPOMORSKIE	23	23	0
POLSKA	**885**	**882**	**3**

Źródło: Centrum e-Zdrowia.

Dla porównania w poniższej tabeli zestawiono dane na temat liczby procedur przerwania ciąży przeprowadzonych w latach 2020-2024.

Rok	Ogółem	Przerwania ciąży		
		w przypadku, gdy ciąża stanowiła zagrożenie dla życia lub zdrowia kobiety ciężarnej	w przypadku, gdy badania prenatalne lub inne przesłanki medyczne wskazywały na duże prawdopodobieństwo ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu	w przypadku, gdy zachodziło uzasadnione podejrzenie, że ciąża powstała w wyniku czynu zabronionego
2020	1076	21	1053	2
2021	107	32	75[2)]	0
2022	160	159	0	1
2023	425	423	0	2
2024	**885**	**882**	**0**	**3**

Źródło: Centrum e-Zdrowia

[2)] Z dniem 27 stycznia 2021 r., w związku z wejściem w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 października 2020 r., sygn. akt K 1/20, utracił moc art. 4a ust. 1 pkt 2 ustawy, zgodnie z którym przerwanie ciąży było dopuszczalne w przypadku, gdy badania prenatalne lub inne przesłanki medyczne wskazywały na duże prawdopodobieństwo ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu.

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Z powyższych danych wynika, że w 2024 r. przeprowadzono ponad dwukrotnie więcej zabiegów przerwania ciąży niż w 2023 r.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa